

Het ontroostbare be-amen Overweging 2 juni 2013 – voorgangers: Jan Andreae en rabbijn Awraham Soetendorp

*“... Leef het leven zoals dat bedoeld is.
Doe recht aan alle mensen. Waarborg voor hen
een waardige plaats in de samenleving ...”*

Eerste lezing: Dagboekfragmenten Eddy Hillesum
Tweede lezing: Numeri 14: 11-20

Welkom (uitgesproken door Jan andreae)

Welkom op deze eerste zondag van de maand juni, de zesde maand van het jaar, de zomermaand, de maand van het heilige hart.

Welkom aan ieder van altijd, van zo nu en dan en voor vandaag voor het eerst.

Het thema vandaag is: troost is het ontroostbare be-amen.

Ontroostbaar dat de vluchtelingenkerk in Amsterdam-West zich heeft moeten sluiten deze week, ontroostbaar zijn de doden van vele soorten geweld, ontroostbaar de eenzaamheid en onveiligheid die mensen overal ter wereld moeten ontberen.

Ontroostbaar zijn vreemdelingen en vluchtelingen, we kennen ze, van heel dichtbij.

Troost en hoop zijn overal te vinden. De krakers van de stad Amsterdam hebben er voor gezorgd dat 100 mensen niet op straat hoeven te slapen. De stad kijkt zwijgend toe.

En zoals elke zondag weer proberen wij hier een tegengeluid te maken, en te zoeken naar woorden en gebaren van hoop en vertroosting.

Elke zondag gaat vriendschap hier in deze kerk rond, om onszelf en anderen wakker te schudden, zodat we ons in elkaar kunnen verheugen.

In die vriendschap mogen we deze ochtend andere vrienden ontmoeten en begroeten. Awraham Soetendorp eindigde zijn mail deze week steeds met: “in vriendschap”.

Hij die bekend staat als onvermoeibaar strijder voor mensenrechten. Een van de belangrijkste spreekbuizen van de Nederlandse liberale gemeenschap, zo wordt geschreven.

Mijn vriend de imam Ibrahim Çavdar van de Fatih Moskee in Amsterdam.

De moskee die haar huis voor alle culturen heeft opengesteld en daarmee gekenmerkt wordt door gastvrijheid.

VIERING VAN SCHRIFT EN TAFEL

2 juni 2013

het ontroostbare be-amen

Voorgangers:
Rabbijn Awraham Soetendorp en Jan Andreae

Met medewerking van:
Imam Ibrahim Çavdar en Chazzan Lies Müller
Koor en gemeenschap zingen o.l.v. Henk Kemper
met aan de vleugel: Inna Antonova

OECUMENISCHE BASISGEMEENTE DE DUIF
Amsterdam

Hij zal voor ons reciteren dat er altijd over ons gewaakt wordt. En dat geen sluimer en geen slaap dat waken zal overmannen.

En samen met Lies Muller zal hij in het Hebreeuws zingen en bidden. Lies die zich als zangeres, als Chazzan in zet voor verbinding tussen verschillende bevolkingsgroepen.

Vaak is ze zingend aanwezig op contactdagen voor christelijke, islamitische en joodse vrouwen.

Vrienden van buiten en binnen om troost te vinden om het ontroostbare aan te zien en aan te kunnen.

Vriendschap is het beste van deze wereld maken, wat je er van kan maken.

Het is geen buitensporige hartstocht die je meesleept.

Het is harmonie, het is hier en nu leven, niet met je blik op oneindig, niet voortgedreven door mateloos verlangen, telkens weer grenzen overschrijdend.

Het is realistisch genieten, het is verzoenend met betrekkelijkheid en eindigheid.

Het is bewust het tijdelijke en het beperkte aanvaarden, vrolijk en gelaten, volop genietend, zonder je verliezen.

Voor die vriendschap en die troost ben je dit uur uitgenodigd. Zoals het ooit ook klonk in die middeleeuwse hymne: Ubi caritas et amor, Deus ibi est.

Waar vriendschap is en liefde, daar is God.

Laten we een moment stil zijn, om aan te kunnen komen bij onszelf en bij elkaar.

.....

Om liefde over alle grenzen heen, om jou zijn wij hier.

Wij wensen je dat de gloed van de liefde je gezicht mag schroeien.

Eerste lezing - Dagboekfragmenten Etty Hillesum

“Ik zal je een ding beloven, God, een kleinigheidje maar: [...] Ik zal je helpen God, dat je het niet in mij begeeft, maar ik kan van te voren nergens voor in staan. Maar dit éne wordt me steeds duidelijker: dat jij ons niet kunt helpen, maar dat wij jou moeten helpen en door dat laatste helpen wij onszelf. En dit is het enige, wat we in deze tijd kunnen redden en ook het enige, waar het op aankomt: een stukje van jou in onszelf, God. En misschien kunnen we ook er aan meewerken jou op te graven in de geteisterde harten van anderen.

Maar plotseling komt er dan uit verborgen bronnen een kracht omhoog borrelen, die me leert, dat ik nog lang niet aan m'n einde ben. [...] Er zal toch iemand over moeten blijven om later te kunnen getuigen, dat God ook in deze tijd nog geleefd heeft. En waarom zou ik niet die getuige zijn?”

Tweede lezing - Numeri 14: 11-20

De Heer zei tegen Mozes: ‘Hoe lang zal dit volk mij nog afwijzen? Hoe lang nog zal het weigeren op mij te vertrouwen ondanks alle wonderen die ik verricht heb? Ik zal het met de pest treffen en het verhinderen het land in bezit te nemen, en uit jou zal ik een volk laten voortkomen dat groter en sterker is dan dit.’

Maar Mozes zei tegen de Heer: ‘Als de Egyptenaren, bij wie u dit volk met krachtige arm hebt weggeleid, dat te weten komen, zullen zij het vertellen aan de inwoners van dit land.

Die hebben gehoord dat u, Heer, te midden van dit volk verblijft en dat u persoonlijk aan hen bent verschenen, dat uw wolk boven hen hangt en dat u overdag in een wolkkolom voor hen uit gaat en 's nachts in een vuurzuil.

Als u nu iedereen van dit volk doodt, zullen alle volken die over uw daden hebben gehoord, zeggen: 'De Heer was zeker niet in staat om dat volk naar het land te brengen dat hij hun onder ede beloofd had. Daarom heeft hij hen in de woestijn afgeslacht.'

Laat daarom zien hoe groot uw verdraagzaamheid is, Heer.

U hebt immers zelf gezegd: 'De Heer is geduldig en trouw, schuld en misdaad vergeeft hij, al laat hij niet alles ongestraft en al laat hij voor de schuld van de ouders de kinderen boeten, en ook het derde geslacht en het vierde.'

Ik smeed u, toon uw grote trouw en vergeef dit volk zijn schuld, zoals u het steeds vergiffenis hebt geschonken, van Egypte af tot hier toe.' De Heer antwoordde: 'Ik zal vergeving schenken, zoals je vraagt.'

Overweging

Rabbin Soetendorp hield ons voor dat we allemaal de keuze hebben om het leven te leven zoals dat bedoeld is. En dat alle mensen recht hebben op een waardige plaats in de samenleving.

